

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	10 kor.
Hogyodévre	4 .
Helyben házas hordva:	
Egész évre	20 kor.
Hogyodévre	5 .
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hogyodévre	6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége és ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kéziratok visszatérten vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.
 Helyes cím: Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

NAGYVÁRAD, május 28.

A fizetésrendezések ellen.

(V. I) Ma, amikor minden város tisztviselő kara, megyei testületek, állami hivatalnokok, az összes tanítók, a vasuti alkalmazottak stb., szóval a Kárpátoktól az Adriáig mindenki fizetésjavítást kért vagy kér, a mikor minden felé a nyomor jelszava üti meg füleinket, akkor írni, a fizetésrendezés ellen annyit jelent, mint szembeszállni ezer fergeteggel.

Évek óta folyik harc a fizetésrendezés körül. A mikor az egyik csoportot némileg kielégítik, csak elhallgattatják, jön a másik csoport, azután a harmadik s így tovább. Az utolsó még el nem érkezett, már a legelső ismét felveszi a küzdelmet. A fizetésrendezés Danaidák hordója, tölthetik akár meddig, sohasem lesz tele.

A mi városunkban is nemrég rendezték a városi tisztviselők fizetésrendezését. A fizetési többletet a felhalmozódott adósságok törlesztése veszik igénybe. A szükségletek árai magasabbak s a feszültség ugyanolyan marad, a milyen volt.

De hát mi az oka ezeknek a bajoknak s hogyan lehetne rajta segíteni? Ezzel a kérdéssel, sajnos, igen kevesen törődnek s a kik törődnek, azok csekély száma mit sem tehet, még az okok megszüntetésére. A vezető közegek előtt ez

a kérdés áll: honnan vegyék elő azt az összeget, a melyel a kiabálók szájait be lehetne tömni?

Ezekre a bajokra a fizetésrendezés csak pillanatnyi ír, mely után a fájdalom éppen oly mértékben jelentkezik, mint előbb.

Kutassuk az okokat s azután azok orvoslási módját.

Szánalmas helyzetünk okául egyik publicistánk azt mondja: »A bajok oka egyrészt mezőgazdasági termelésünk, mert produktumai a dolog természetéből folyólag esztendőnként csak egyszer juttatják a termelőt abba a helyzetbe, hogy pénzübeli kötelességeinek eleget tehessen; — másrészt iparunk és kereskedelmünk fejletlensége, végül pedig — felcsigázott igényeink.«

Csakugyan a mi siralmas helyzetünknek ezek az okai. Ezek miatt az iparos, kereskedő, köztisztviselő és kigazda osztály nyakig uszik az adósságban.

Városunk és megyénk anyagi helyzetének legautentikusabb hőmérője az a tizenöt bank, a mely tetemes nyereséggel zárja le évkönyveit.

Mezőgazdaságunk primitív kezelését csakis az okszerű gazdálkodás alakíthatja át. Amde a tudományok minden ágával többet törődnek, mint a gazdaságtannal. Ezen a bajon csak úgy lehet segíteni, ha a gazdasági iskolák számát fejlesztik, könnyebben hozzáférhetőbbé

teszik s az összes iskolákban intenzívebben kezelik a gazdaságtant.

Az ipar és kereskedelem meddő állapotán a vámsorompók felállítása van hivatva segíteni. E tekintetben minden mulasztás károkat okozó bűn.

Mindezek áldásait azonban a jövő nemzedék élvezheti. Amde nekünk nem csupán a jövőért kell küzdenünk, de a jelenért is.

A jelen szánalmas állapotait részint egyéni józan gondolkodásunkkal, részint hatósági beavatkozásokkal lehet megváltoztatni. Korunk felületes áramlatára van az a körülmény, hogy mindenki többnek akar látszani, mint a mennyi, s ezért aztán tovább nyújtózkodik, mint a meddig a takarója ér. Ezen egyedül a józan gondolkodás segít.

A piaci drágaságoknak, ezek nyomában fölbujánzó uzsoráknak megszüntetése a hatóságok beavatkozását igényli. Normális piaci árakat véve alapul, hatóságilag hitelesített árjegyzékeket lehetne időnkint kibocsátani. Szigorú ellenőrzéssel vértetni kellene a közönséget a visszaélések ellen.

Országos, vagy törvényhatósági szabályrendeletekkel, azok szigorú betartásával lehetne elkészíteni azt az ösvényt, a mely kivezetné társadalmunkat nyomorúságos helyzetéből.

A piacokon mutatkozó abnormis ár-emelkedésekre, az égető szükségletekre ezeknek az okoknak ilyen vagy hasonló uton

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Zichy Nándor és Jókai.

Mikszáth Kálmán megírta Jókai Mór életrajzát. Az eleven tollal irt munkát több tekintetben alapos kritika alá vették, de azért van benne sok érdekes, szép részlet. Ime a leírása Zichy Nándor gróf és Jókai Mór híres sajtóperének.

Jókai 1863-ban megindította az ellenzéki »Hont«-t, melyben Jókai és Zichy találkoztak, Mikszáth elbeszélése szerint következőképen.

Amint már egy kicsit folyamatba kezdett jönni a napilap, hogy öröme lett volna a gazdának meg a munkatársaknak, meg a kemény hazatiaknak, akik mögötte sorakoztak, egy napon Zichy Nándor gróf kopogtatott be a szerkesztésbe egy hosszú erős cikkkel, melyben ki voltak mutatva az eddig elkövetett politikai botlások, valamint az, hogy Magyarországot és Ausztriát, kivált nemzetgazdaságilag, teljesen

tönkre tenné a Schmerling-rendszer erőszakos keresztülvitele Magyarországon.

A fiatal, eleven szellemű Zichy Nándor legelőször Kemény Zsigmondot kínálta meg a cikkel, de a bárónak jó szimatja volt, azt mondta, hogy neki tulságosan erős és az öreg Napló már különben is más nézeteket hangoztatott, hanem itt van a fiatal »szomszéd«, az majd megőrül neki.

Jókai tényleg megőrült a cikknek, egy pár kifejezést szelidített benne és közölte, nem félt ő, csak a »Politikai divatok«-tól s valóságos élvezete volt, amint napról-napra elcsuszott tárca-tárca után a cenzori szemek előtt.

A cikk roppant hatást tett; a Zichy név rosszul hangozott a forradalomból s most egy ilyen cikk alatt Zichy név! De bizony mégis lesz ebből az országból valami!

Sőt a cikk jobban hatott, mint kellene, mert hatott Pálffy Móric grófra is, aki bal lábával kelvén föl aznap, hadtörvényszék elé rendelte állíttatni mind a szerzőt, mind a szerkesztőt s három havi börtönre kérte elítéltetni

a két »csendháborítót«. Mert csak egyszerű csendháborítás címén lettek bepörölve. Pálffy abban volt eredeti szellem s reformátor a büntetőjogban, hogy leszállította a bűntények minősítését, de a büntetést emelte.

Jókai megjelent a katonai törvényszék előtt, mely egy ezredesből, egy őrnagyból, egy századosból, egy főhadnagyból, alhadnagyból, őrmesterből, káplárból, frajterből és közbakából állott s egy szép német beszéddel védelmezte magát és a Zichy-cikket. Ekkor tartott életében először német beszédet.

Nagy volt a meglepetése, mikor az auditor kihirdette az egyhangulag hozott ítéletet: »Ezer forint bírság, egy évi tömlőc nehéz vasban«.

— De hisz a helytartó csak három hónapi fogságot kért reánk kiméretni? — méltatlankodott Jókai.

— Das Übrige ist für die schöne Vertheidigung, (a többi a szép védbeszédért van) — felelte az auditor-major nevetve.

Csak hogy már akkor nem volt oly fekete az ördög, amilyenek festik, sőt már ördög se

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által saponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

való megszüntetése fölöslegessé teszi a fizetésjavítást. A fizetésrendezések szakadatlan láncolata az állam háztartásának alapját megingatja, hitelét kimeríti, létjogosultságát kétségessé teszi.

Ezek azok a módok, a melyek segítségével a különböző országok, társadalom és állam helyzetén gyökeresen lehetne javítani.

A képviselőház munkarendje. Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház holnapi ülésén folytatja a cselédtervezényjavaslat részletes tárgyalását, mely valószínűleg eltart szombatig. Ezután a koronázási jubileumról szóló törvényjavaslatot fogja tárgyalni a Ház s csak azután kerül majd a sor a vasutas javaslatokra.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 29.

A cselédtervezény részleteinek tárgyalása lassan halad. Temérdek felszólaló van és valamennyi egy-egy módosítást nyújt be. Mikor az ötödik szakasz megszavazására került a sor, Justh Gyula félóra hosszat magyarázta a módosítások tömkelegét. A Ház feje valóságban belefájdult a módosításokba. Maguk a módosítók se tudták már, hogy hányadán vannak vele. Így pld. Brestyánszky módosítása mellett — ő maga se állott fel. Mezőfinek egy módosítása mellett az egész Ház derűtségére csak ő egy maga állott fel, mire Mezőfi elkeseredetten kiáltott:

— Leszünk mi még többség is!

A fiatal Kállay Tamás azt a módosítást adta be, hogy a »cselédnek« helyett »cselédül« tétessék. A Ház nagy gaudiummal és lelkesedéssel szavazta meg a módosítást, mire Sümei Vilmos komoly arccal rohant, Kállayhoz:

— Gratulálok Tamás: ez aztán a siker!
Mire Justh Gyula az összes módosításokat

végig szavaztatta, a képviselők egészen kimerültek bele és mikor az elnök konstataálta, hogy az utolsó módosítást is elintézték, az elnököt zajosan megéltjezték.

— Mi az? Mi az? — Erdeklődött Justh Gyula az elnöki emelvényről.

— Eljen az Elnök! — hangzott fel most már korusban.

Justh Gyula elmosolyodott és szigorú hangon szólott le:

Az elnöki intézkedéseket sem tetszés, sem nem tetszés tárgyára hagyni nem szabad:

Persze, hogy erre tört ki még csak taps és éljen igazán, mire hangosan jegyezték meg:

— Sikertült neki harmadik éljent is kipanamázni.

Elnök: Justh Gyula.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése s az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után következett a cselédtervezény részletes tárgyalásának folytatólagos tárgyalása.

Bozóky Arpád: Indítványt nyújt be a 4. §-hoz, mely szerint a kiskorú cseléd szülő vagy gyám nem létében a gyámügyi hatóság közben jöttével köthessen szerződést.

Kelemen Samu: A 4. §. precízebb formulázását óhajtja.

Mezőfi Vilmos: A Bozóky indítványához hasonló módosítást nyújt be.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter: Csak Kelemen Samu módosításához járul hozzá.

A Ház a 4. §. Kelemen Samu módosításával fogadja el.

Vásárhelyi Dezső: Az 5. §-nál oly módosítást nyújt be, hogy szóbeli szerződésnél a gazda cselédje kívánságára köteles a örlevelet kiadni.

Beniczky Elemér: Ugy óhajtja a §-t módosítani, hogy a felmondási idő alatt még kiállítani sem szabad az utlevelet. Azonkívül azt is ajánlja, hogy a kiskorú cseléd felmondás nélkül is elhagyhatja helyét, ha szülei Amerikába szándékozik kivándorolni.

Nagy Sándor: Az 5. §. módosítását óhajtja, mely szerint a cseléd számára felmondás nélkül is kiadhassék az utlevél. Mert nem érdeke a gazdának cselédjét erőszakkal visszatartani.

Petrogalli Oszkár: Nem teheti magáévá Nagy Sándor indítványát. De a tilálat a leg-

emberségesebb korlátok közé óhajtja szorítani és ezért oly módosítás ajánl, mely szerint kivételes esetekben a földmivvelésügyi miniszter beleegyezésével a belügyminiszter a szolgálati időben is kiadhassa az utlevelet. Azonkívül, ha a cseléd egy évnél tovább szerződött el, az első év végével megkaphassa az utlevelet.

Mezőfi Vilmos indítványokat nyújt be. Az első szerint a szerződéskor annak tartalmát a jegyző megmagyarázza a cselédnek. A második szerint csatlakozik Nagy Dezső indítványához, mert a költözködési nélkülözhetetlen palladunát látja benne.

Kállay Tamás: Stílis módosítást nyújt be.
Pető (Polacsek) Sándor: Nagy Sándor módosítását pártolja.

Vizi Ferenc: Hozzájárul Nagy Sándor módosításához.

Ernszt Sándor: A bérlevél minden esetben való kiadását kéri, ellenkező esetben az eredeti a munkástügyi bizottság által elfogadott szövegezés elfogadását óhajtja.

Bozóky Arpád: A bérlevél kiadása mellett foglal állást. Az utlevélről szóló rendelkezést kihagyni kéri a § bói.

Bródy Ernő: Nagy Sándor módosítását fogadja el.

Brestyánszky Kálmán: Módosítást javasol a 5. §-hoz, mely szerint szerződészeges következtében nem kaphatja ki az utlevelet.

Kaufmann Ferenc: Nem fogadja el Nagy Sándor indítványát, mert az csak az elméletet és nem az életet tartja szem előtt. Látszik, hogy Nagy Sándor nem ismeri a mezőgazdaság életfeltételeit. Ha a szerződött cselédnek a szolgálati idő alatt kiadhathák az utlevelet, a szerződést illuziórussá tesszük. (Ugy van.) Ilyen állapot mellett a gazda helyzete folyamatosan veszedelemnek lesz kitéve. Ha az 5. §. utolsó szakaszát törli a Ház, a sztrájk helyett a kivándorlást fogja megbénítani. A mezőgazdaságon is az izgató sztrájkvezérek helyett kivándorlási ügynökök lesznek. (Ugy van. Igaz.) Az eredeti szöveg elfogadását kéri.

Gaál Gaszton: Akik az utlevél ki nem adása ellen vannak, nem ismerik a gázdák életét.

Nem tudják, hogy a cseléd konvencióból él. Es ha egy negyedévi szolgálat után megkapja a cseléd egész évi konvencióját, hogyan kívánhatja, hogy a gazda elengedje így negyed év után. (Ugy van! Igaz!) Beniczky és Petrogalli módosításához járul hozzá.

Filipp János: A kisgazdák érdekében az

volt, hanem csak szilva-krampusz. Bizonyos humorral kezelték az ilyen zsarnoki kegyetlenségeket. Azért hát hiába várnátok Jókaitól valami olyan elmélkedéseket a fogság óráiról, aminők a Pellico Silvio-é. Dehogy is tettek a Jókai lábára vasat a börtönben, tettek bizony alájuk számoilyt, ha kívánta. Maga írja: »Pompásan éltünk, soha életemben több szabadságom nem volt, mint fogságomban, egész nap látogatókat fogadtam, este kimentem vacsorálni a Sváb-hegyre, a porkólabot is elvittem magammal. Térparancsnokunk, a jó Haymerle, kívül-belül mintaképe egy magyar vicispánnak«.

Haymerle megengedte, hogy a foglyok (Jókai és Zichy) könyveket hozzanak be. Jókai a faragó szerszámait is elhozatta és itt faragta ki a felesége mellszobrát fából, mely dolgozó szobája egyik díszét fogja képezni ezentul. Innen szerkesztette az »Üstökös«-t. Soha se voltak szikrázóbb ötletei. Szinte szomorú volt, mikor néhány hét múlva ott kellett hagyni a kedélyes arestomot, elengedtetvén neki a további fogság. Mint kedves emlék élt azután emlékeztükben a fogság. Szinte megérte az ezer forintot, amit mint birságot róttak rájuk, de amit Zichy fizetett ki. Érvényben már csak a nemesesség-vetés maradt az ítéletből, a mi azonban új titulust hozott Zichynek, a Deák Ferenc jóízű ötletével: »hogy most már Zichy Nándor a leggazdagabb paraszt Magyarországon«.

Valamelyes következményei azonkon Jókaira nézve is voltak fogságának. Mig ő ugyanis veszteg ült a hüvösön, addig megmozdultak az

előfizetői és a márciusi évnegyedben szétszéledtek. »Megijedtek a tisztelt hazafiak, jegyzi meg Jókai nem minden keserűség nélkül az emlékirataiban — hogy odavész az öt forint, ha én ott rekedek«.

A szépen induló lap, a kedvenc, »a szemem fénye« tehát pusztulásnak indult, az előfizetőknek kétharmad része elmaradt. Gondolták magukban: minek nekünk Jókai lapja Jókai nélkül?

Mindegy. Folytatni kellett, pedig most már csak vesztéssel lehetett. S nemcsak hogy a lapra kell ráfizetnie Jókainak, de a regényért sem kap honoráriumot...

És egyéb csapások is következnek. Ha a gondviselés kioldja a szerencsétlenség zsákjának a száját, lát abból aztán csak úgy dől. Almássy Pált, a lap legfőbb protektorát, befogták összeesküvés gyanuja alatt, mire a többi protektorok is visszahúzódtak, mint a csigák a házaikba. A fond perdu ekkorára elfogyott teljesen és Jókai most már azt se tudta, mit csináljon, a censorhoz futkosson-e, akitől ott volt a citatorium az írásztalán, a lapot szerkessze-e, kölcsönöket hajszoljon-e től a terézvárosi uzsorásoknál, amelyekkel a lapot folytathassa, vagy pedig az ellenzéki matadorokat szorongassa, hogy ne hagyják a lapot elveszni?

Ezek voltak Jókai legkeservebb napjai. Ez a nagy betegsége, ez a lassu haldoklása a »Hon«-nak. Mindent elkövetett, hogy megmentse, pedig nem volt természete a görccsös ragaszkodás vállalataihoz. Temetett már ő elég-

szer és fog is még. De most kétségbeejtette a tehetetlensége s midőn végre a nyomdai hitele is kimerült, vérző szívvel, porig megtörve kopogtatott be a szomszéd öreg nénikénél, a »Pesti Napló«-nál, megállapodni báró Kemény-nel, hogy a lapot beszünteti s az előfizetőit a hiányzó egy hónapra a »Pesti Napló« fogja kárpótolni.

Másnap kellet írásba tenni a megállapodást. Este azonban váratlan távirat érkezett Zichy Nándortól: »Holnap nálad leszek, lapodat meg ne szüntesd«.

Reggel nyolc órakor csakugyan ott toppant a ruganyos, délceg Zichy Nándor »A Hon« szerkesztőségében. Jókai már várt reá.

Zichy Nándor röviden végzett.

— Ámbár nem helyeslem a lapod politikáját — szolt — és nem tartozom a pártodhoz, mégis érzem, hogy a lapodat bajba én hoztam. Milyen összegre volna szükséged, hogy talpra álljon?

Jókai megmondta az összeget ötezer forintban, de szabadkozott, röstelkezett azt elfogadni. Zichy azonban otthagya erővel az asztalon.

— Tudom én, mi a kötelességem — ismételte szerényen és eltávozott. (Csak még se le... nemességétől megfosztani.)

A fogsági kaland utolsó epizódja s az a p... már vígan zakatolt a »Hon« gépjé s virgonc szedőgyerekek jó kedvvel futkostak a garádicsokon föl és le a lengő kutya nyelvekkel a Barátok-terén levő rozoga épületben.

az eredeti § elfogadását kéri, mert aki elszereződött, annak kötelessége vállalt munkáját becsülettel elvégezni.

Návay Lajos: Számol a gazdák helyzetével, de számol a cselédjével is olyan esetben, midőn a cseléd kivándorlását fontos körülmény kívánja, a Petrogalli módosítása szerint adassék a cseléd utlevele.

Babó Mihály: Az 5. §-hoz módosítást nyújt be, mely szerint ha a cseléd ki akar vándorolni, hat hóval előbb jelentse be szándékát a hatóságnál.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után

Elnök az ülést újból megnyitja. Jelenti, hogy Ernst Sándor a házszabályok 215. szakasza értelméhez kíván szólni.

Ernst Sándor: Előbb benyújtott javaslatát, minthogy az a Vásárhelyiével teljesen megegyezik, visszavonja. (Helyeslés.)

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: Elfogadhatónak tartja a bérlevél kötelező kiadását. Elfogadja Beniczky módosítását, továbbá Petrogalli módosítását is azzal a toldattal, melyet Návay Lajos képviselőtárs benyújtott. Kéri a szakasz elfogadását s megjegyezni kívánja, hogy Babó módosítását nem hajlandó elfogadni.

Petrogalli Oszkár: Módosítását, mely a Návayéval megegyezik — visszavonja.

Bernáth István: Mezőfivel szemben kijelenti, hogy a mezőgazdasági cselédek száma félmillió. Azután a munkásügyi bizottság álláspontja mellett érvel. A Ház 5. §-t a földmivelésügyi miniszter által elfogadott módosításokkal fogadja el.

Elfogadták Beniczky, Petrogalli és Návay módosítását is. (Eljén az elnök.)

A Ház a 6-ik szakaszt módosítás nélkül elfogadja.

A Ház a 7-ik, 8-ik szakaszt elfogadja.

A 9. §-nál Mezőfi kívánja, hogy a gazdákat tiltsák el attól, hogy bármi címen italt adjanak a cselédnek.

Elnök a vitát és a tanácskozást berekeszti.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter szólni kíván.

Elnök: A tanácskozás berekesztése után senki sem szólhat.

Felkiáltások balról: De a miniszter mindig szólhat.

Elnök: A tanácskozás berekesztése után még a miniszternek sincs joga szólnia. Jól tennék a képviselő urak, ha szorgalmasabban lapoznák a házszabályokat.

A szakaszt a Ház változatlanul elfogadja és Mezőfi módosítását elveti.

Gaal Gaston a 12. §-nál azt a módosítást javasolja, hogy ha a cseléddel kötött szerződés nem elég világos, értelmezésénél a helyi szokások legyenek mérvadók.

Bródy Ernő ellenzi a módosítást.

Darányi Ignác miniszter: Hozzjárul Gaal módosításához, mire a Ház e §-t Gaal Gaston módosításával elfogadta.

A 14. §-nál Mezőfi, Buza Barna, Hammersberg és Zichy Vladimir adtak be módosításokat.

Darányi Ignác: Csak Hammersberg és Zichy módosításait teszi magáévá.

A Ház ilyen módosításokkal szavazta meg a §-t.

A 15. §-nál **Thaly Ferenc** indítványozza, hogy az a cseléd, aki örököl, csak akkor ne legyen köteles szolgálatba állani, ha alkalmas helyettest állít maga helyett.

Mezőfi Vilmos: Ellenzi Thaly Ferenc módosítását.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: Elfogadja.

A Ház a §-t Thaly módosításával elfogadta, mire az elnök 2 órakeretűre berekeszti az ülést.

Wekerle miniszterelnök Bécsben.

Budapest, május 28.

Bécsből jelentik: **Wekerle Sándor** miniszterelnök tegnap este 10 órakeretűre érkezett Bécsbe **Zichy Aladár** gróf és **Popovics** államtitkár kíséretében. **Popovics** csak azért kísérte el **Wekerle**-t, hogy utközben a vasuti kocsiban neki a pénzügyi kérdésekről referáljon. Ma reggel **Wekerle** szokott sétájára indult **Vértessy** miniszteri tanácsossal. Sétája után, fél 11-kor a miniszterelnök **Beck** báróhoz látogatott, akivel hosszan tárgyalt a kiegyezés kérdésében. Ezután **Aehrenthal** külügyminisztert látogatta meg, akivel szintén behatóan tanácskozott. A királyi palotába fél kettőkor ment **Wekerle**, ahol nyomban kihallgatáson fogadta az uralkodó. A kihallgatás közel 3 óráig tartott és szóba került rajta a koronázási jubileum, a horvát konfliktus és a tanítók fizetésrendezése. Délután **Wekerle** miniszterelnök **Popovics** államtitkárrel jelen volt **Sternbach** Emil legfőbb bírósági elnök volt pénzügyminiszter temetésén, melyen a király is résztvett; este öt órakeretűre pedig visszatért Budapestre.

Bécsből jelentik: **Wekerle** **Beck** báróval folytatott tanácskozása után magánbeszélgetés közben nyilatkozott mai kihallgatásának a kiegyezési tárgyalással való összefüggéséről és a tárgyalás folytatásáról. **Wekerle** azt mondta, hogy az osztrák miniszterelnökkel ma még nem állapodott meg a kiegyezési tárgyalás folytatásának idejéről, de a legközelebbi napokban újra találkozni fog báró **Beck**kel s ekkor véglegesen meg fogják állapítani a kiegyezési tárgyalás folytatásának határidejét.

Bécsből jelentik továbbá, hogy a király előtt a kihallgatáson **Wekerle** miniszterelnök az aktuális politikai dolgokról tett előterjesztést és a legközelebbi teendőkről javaslatokat terjesztett elő a királynak. Szó volt a quota küldöttség kiküldetéséről és a delegáció megválasztásáról.

Bizonyosnak látszik, hogy a quotát az idén is királyi döntéssel fogják megszabni, de azért mégis a quota deputáció kiküldetésével legalább az alkotmányos formáknak akarnak eleget tenni. A delegáció valószínűleg *szep-tember* második felében fog összeülni.

Elhunyt fiatal apáca.

— Az Orsolya-zárda gyásza. —

A küzdő anyaszentegyháznak és a keresztény magyar társadalomnak egy névtelen hőse kidőlt a sorból. Nem mint a százados tölgy, mely nagy robajjal derékon török ketté es hatalmas koronája száz fiatal csemetét temet maga alá; fiatalon halt meg, mint mikor az életerős fának fiatal hajtását észrevétlenül lesodorja a szélroham. Fiatal, zsenge, biztató hajtása volt **Krisztus** egyházának, ennek a sok vihart, évezredek üdözését átélte terebélyes fának. Es ime, most lesodorta a halál fuvallata szomorúságára azoknak, akik jószívét ismerték, fenkölt lelkületét szerették; vesztésére a keresztény magyar társadalomnak, melynek érdekében a tanítás és nevelés tüskés pályáján ritka tehetségével, buzgalmával, tudásával és dolgozó meg imádkozó példájával oly rövid ideig működött; de dicsőségére **Istennek**, akinek szerező, hűséges és alázatos szívé szolgája volt utolsó lélekzéseig és felmagasztaltatására annak az egyháznak, melynek szellemén és

igazságai sugarán ily nemes gyümölcsöcsé megérett.

A világ hűségös örömeit megvetve, **Isten** szeretetének és a szent erények kincseivel töltötte meg lelkét és most, amidőn koporsója körül a mulandóságon elmélkedő rendtársai virasztanak imádkozva Urához megtért lelke üdvösségeért, mi a világ fiai és a földi javakért verejtékező katonák, kénytelenek vagyunk beismerni szegénységünket az ő gazdagságának tudatában, mert olyan kincseket szerzett rövid földi életében, melyek felett még a halálnak sincsen hatalma és oly pártfogókra tett szert; amelyek elkísérik őt az igazságos ítélő **Biró** trónusa elé és hathatósan szólnak érte. Mintha hívő lelkünk hallaná a **Biró** igazságos ítéletét:

— Leányom, jó harcot harcoltál. Atyám áldotta, még ma velem leszel a paradicsomban.

Mint részvétellel értesülünk, a szent **Orsolya** apácák zárdájának gyásza van. Egyik legtehetségesebb és képzetesebb nővérét vesztette el a zárda. Az üdvösségnek 1907. esztendejében, május 28-án éjjel fél 1 órakeretűre, a sz. **Annáról** nevezett nagyváradi sz. **Orsolya** zárdájában elhunyt az **Urban**, a betegek szentségeinek ájtatos felvétele után **Soror Mária Ernesztina** szül. **Sinkovich** **Stefánia**, életének 27-ik, szerzetesi életének első esztendejében. A fiatal apácát a tüdővész vitte sirba, melyet még szüleitől örökölt, akik szintén ennek a pusztító kórnak estek áldozatul. **Mária Ernesztina** nővér édesanyját még 8 évvel ezelőtt vesztette el, édesatyja pedig alig két évvel ezelőtt halt meg. Az elhunyt fiatal apácának három élő testvére van, akik **Temesvárról** ma érkeztek meg testvérnénjük temetésére.

Az elhunyt apáca előkelő **temesvári** család legidősebb leánya volt. A nagyváradi sz. **Orsolya** zárdában nevelkedett, megszerette az apáca élet bensőségét és lelkét **Krisztus** szolgálatának szentelte. Alig egy éve, hogy letette az ünnepélyes fogadalmat és belépett, mint soror, a rend kötelékébe. Az **Ur Jézus**, akinek tiszta életű, hűséges araja volt, tegnap megelégette földi szenvedéseit és a siralom völgyéből elszólitotta dicsőséges országába. Temetése ma délután fél 5 órakeretűre a szent **Orsolya**-zárdából. — A gyászestéről a szent **Orsolya**-zárdá a következő gyászjelentést adta ki:

„**Jézus! Mária! József! Angela! Orsolya!** Az üdvösségnek 1907. esztendejében május 28-án éjjel fél 1 órakeretűre, sz. **Annáról** nevezett nagyváradi sz. **Orsolya**-zárdánkban elhunyt **Urban**, a betegek szentségeinek ájtatos felvétele után, kedves kar-testvérünk **Szent Háromságról** nevezett **Soror Mária Ernesztina** született: **Sinkovich** **Stefánia** életének 27-ik, szerzetesi életének első esztendejében; hűlt tetemei május 29-én d. u. fél 5 órakeretűre fognak átadni. Az **Istenben** elhunytak lelkét a t. Papság, a zárda szűzek és a keresztény hűvek buzgó imáiba ajánljuk. — Requiessat in Pace!

Lélekkufárok.

— Kosaras asszonyok Eldorádója. —

Az erkölcsstelenség legsötétebb bűnei olyan kitűnő meleg ágyra találtak **Nagyváradon**, hogy **Párizs** a világ minden romlottságának központja, legközelebb a mi városunkról vehet példát.

A ragyogó palota sorok s a külváros düledező viskói elképzelhetetlen bűnhalmaznak helyszínei. Nem szólunk a város éjszakájáról, amikor az erkölcsi romlottság orgiákat ül.

Hanem szólunk arról, hogy ezek az éjjeli orgiák megszokottakká lettek, hogy anélkül hűvei, vagy inkább áldozatai meg sem tudnának élni.

Az éjjeli erkölcstelen élet tábora ma már

nem nyugszik meg a sötétség alatt, hanem ki merészkedék a napfényes nappalra sa megszkott büntársakat ujjakkal kívánják kicserélni.

Elvetemedett közvetítők nem riadnak vissza semmitől, a törvény (különben sem szigoru) büntetését figyelmen kívül hagyva kivetik hálójukat gyermek leányokra.

A rendőrség a legnagyobb éberség dacára sem képes az ilyen lélekkufárokat lehetetlenné tenni.

Oly ügyesen intézik ezek bűnös ügyeiket, hogy csupán a véletlen az, mely nyomra tudja vezetni a rendőrséget.

Láthatni napközben az utcákon különböző árukkal kereskedő nőket, kiknek dacára, hogy állandóan telve van kosaruk, mégis jövedelemről tanuskodik az odahaza rejtegetett takarékpénztári könyv. Gyanus jövedelmű egyének ezek, kik nagyobbbrészt — mint jeleztük a nők közül kerülnek ki.

Legujabban a Széchényi-téren próbált szerencsét egy ilyen »árus« asszony s egy kis-leányt akart magának megnyerni. A leány az esetet elmondta édesatyjának, aki jelentést tett a rendőrségen, hol azonnal megindították a vizsgálatot ez ügyben.

A kosaras asszonyt *Szűz* Imrénének hívják, kire a rendőrség már régén gyanakszik. A megindult vizsgálat után a lelketlen nő szigoru büntetésben fog részesülni.

A helyi kosarasok serege ugylátszik nem meríti ki teljesen minden tudását, mert a vidék és a szomszédos városok hasonló célú perditái szintén ide jönnek szerencsét próbálni, mely rendszeren sikerrel is jár. Ilyen esetről számolunk be az alábbiakban:

Tegnap délután 2 óra tájban izgatottan rohant be a rendőrségre egy Klein nevű helyi lakos, s ott panaszként adta elő, miszerint neki biztos tudomása van arról, hogy a délután 4 órakor induló személyvonattal két urileányt fog elszökötteni egy szarvasi illetőségű nő.

A rendőrségen azonnal intézkedtek, hogy a szökötetőt a leányokkal együtt a vasuti rendőrszem tartóztassa le s kisérje be a kapitányságra.

A leányokat szökötető nő lehet, hogy késés miatt vagy pedig akarattal nem a 4, hanem a 7 órás vonat indulása előtt tényleg meg is jelent a két leánnyal az indóháznál.

A rendőr a háromtagu társaságot letartóztatta s a rendőrségre kísérte.

Az ügyben meg lett indítva a vizsgálat.

Es az ilyen esetek mondhatni napirenden vannak, csupán a véletlen az, ha egyszer-egyszer sikerül a kufárok tervét megsemmisíteni a rendőrségnek.

UJDONSÁGOK.

* **Miniszteri biztos a kereskedelmi iskolában.** A kereskedelmi miniszter a felső kereskedelmi iskolák folyó tanévi érettségi vizsgálataira most küldte ki a miniszteri biztosokat. A nagyvárad kereskedelmibe a miniszter *Huzella* Gyula kereskedelmi tanácsost küldte ki.

* **Az ügyvédi vizsga reformja.** A hivatalos lap tegnapi száma közli az ügyvédi vizsgák ujonnan szabályozó miniszteri rendeletét. Legfontosabb ujtás, hogy a jelölt ezentul egyes tárgycsoportokból is pótvizsgára utasítható s hogy a vizsga többször is ismételhető, ez esetben azonban a gyakorlat meghosszabbí-

tásával. A vizsgadíjat a rendelet 120 koronára emeli fel. A rendelet június 1-én lép életbe.

* **Bérmálás a megyében.** A Pünkösöd másodnapján az egyházmegyében megkezdett bérmautat folytat *Felszer* Antal felszentelt püspök Erindszent község határában a bandérium élén *Erzsébetkirályi* község főbírája, bandériummal fogadta. A község nevében *Balassi* Endre földbirtokos üdvözölte. Összesen 67-en bérmálkoztak meg itt. A bérmálás után *Bay* Ferenc főszolgabíró kíserte *Tasnád-Szántó* határáig, ahol *Vinczler* Ferenc jegyző üdvözölte. A községben küldöttségek tisztelegtek; nevezetesen *Coroján* Demeter esperes a gör. kath. egyház nevében üdvözölte, s tisztelgett még a r. kath. egyháztanács. 217-et bérmált meg a püspök. — Szalacson impozáns volt a főpap fogadtatása vasárnap este. A község határában hosszú kocsisor, 30 lovasból, kispapokból álló bandérium várta, melyet *Herkely* kápt. uradalmi tiszt szervezett és vezetett. A község határában a főpapot a vármegye és járás nevében *Dobozy* Kálmán főszolgabíró üdvözölte. A községben felállított diszes diadalkapunál *Király* Károly jegyző fogadta a magas egyházfőt a község nevében szép beszéddel. A templomhoz érkezve ott rövid imát mondott a püspök. A plebánián a főtisztelendő káptalan mint kegyur nevében *Bunyitay* Vince kanonok üdvözölte. Az üdvözlés könnyekig meghatotta egy a püspököt, mint kanonoktársát. A zsufolásig megtelt templomban a püspök a tegnapi napon szent beszédet és ünnepélyes szent misét tartott, ezután 506 hívét látta el a bérmálás szentiségével. A bérmálás után a püspök meglátogatta az iskolákat, hol az iskolás gyermekek nevében *Sebestyén* Margitka köszöntötte. Délben a plebánián ünnepi ebéd volt, hol nem hiányoztak a toasztok sem, többek között Nagy Imre ref. lelkész mondott szép toasztot. Délután a püspök elutazott s Réti Sándor káptalani uradalmi intézőnél szált meg, akupóc pusztán. — *Érmihályfalván* *Dobozy* főszolgabíró fogadta a főpapot, akit *Bujanovics* nagybirtokos üdvözölt a hitközség nevében. A szent mise után 222-öt bérmált meg a püspök, aki *Bujanovics* nagybirtokos vendégszerető házában reggelizett. Itt fogadta a hitközség, a politikai község és az izr. hitközség tisztelgését. Még a délelőtt folyamán tovább utazott *Erkeserűbe*.

* **Színészek Margitán.** A vándorszínészek sergének ideje is elkövetkezett. Zöld a határ nem hideg a szála, megvan minden kellék hogy a vándor szintársulatok megkezdhessék művészetüket. Egy ilyen vándor színész társulat teszi most változatossá Margita község egyhangu életét. D. Polgár Béla vonult be a társulatával oda s igyekszik esténként kellemes szórakozást nyujtani a közönségnek, mely mint tudósítónk mondja igen hálás Thália vándor-papjaival szemben.

* **Hatályon kívül helyezett miniszteri rendelet.** Nagy visszatetszést szült, hogy a tanítók fizetésrendezése alkalmából a kultuszminiszter rendeletet adott ki, amelyben *Réz* Mihály közs. elemi iskolai felügyelő-igazgatót az orsz. tanítói nyugdíjintézetből törölték, mert akként magyarázták ezt az állást, hogy nem tartozik a tantestület kötelekéhez. *Réz* Mihály felügyelő-igazgató azonban felebbezett ez ellen a rendelet ellen s kimutatta, hogy nemcsak azért jogosult az orsz. tanítói nyugdíjintézetrel szemben a nyugdíj igénye, mert 23 év óta fizeti a nyugdíj-illetéket, hanem az állás is akként lett a miniszter hozzájárulásával sze-

rezve, hogy a tantestülethez tartozik. A felebbezésnek meg is lett a kívánt eredménye, amennyiben a miniszter korábbi rendeletét hatályon kívül helyezte. *Réz* Mihály felügyelő-igazgató tehát továbbra is tagja az orsz. tanítói nyugdíjintézetnek.

* **Vizhiány a kórházban.** Az évek óta panaszolt vizhiány, mely különösen a nyári évad alkalmával köszönt be a kórházba, az idén sem maradt el. A kórház igazgató főorvosa dr. Fráter Imre tegnap jelentést tett az alispánnak, hogy a vízvezeték nem képes elegendő vizet szolgáltatni az elmekórház részére. A vizhiányból kifolyólag igen nagy kellemetlenségek származhatnak s ép ezek elkerülése végett a főorvos javasolja, hogy az elmekórházban a vizhiányt a kórház udvarán furandó kutakból pótolják. A létesítendő kutak 3700 koronába kerülnek. A főorvos kéri, hogy a jelentése, illetőleg javaslata mellé csatolt kutépitési tervzetet hagyja jóvá a kórház választmány a kut építésével őt bizza meg.

* **Irnokválasztás a városnál.** Nagyvárad városánál egy irnoki állás van üresedésben. *Rimler* Károly polgármester a június havi közgyűlésen bejelenti ezen állás megüresedését s indítványozni fogja, miszerint az állás betöltését a június havi közgyűlésre tűzzék ki s a pályázatot írják ki.

* **Általános utépitések a margitai járásban.** Margitáról jelenti tudósítónk, hogy az egész járás területén megkezdtek az utak építését. Az épülés alatt lévő utak mind közmunkából készülnek s így természetesen rövid idő múlva kész is lesznek vele, mert később a mezei munka fogja lekötöni a gazdaközönséget.

* **Drágaság és az elmekórház.** A folyton növekedő drágaság a kórházakban is kezdi éreztetni hatalmát. Tegnap dr. Fráter Imre igazgató főorvos jelentést tett az alispánnak, hogy az elmekórház külön osztályán elhelyezve lévő uri betegek napi ápolási díja 4 korona, a jelenlegi körülmények között nem elegendő arra, hogy a kórház kiadásait fedezni lehessen belőle. A főorvos javasolja, hogy a jelenlegi 4 korona ápolási díjat 6 koronára emeljék fel. A javaslattal a legközelebbi kórházi választmányi ülés foglalkozik.

* **Feloszlatott szakegyület.** A nagyváradí ácsok szociálista szakegyületében elrendelt vizsgálatnál szabálytalanságokat, rendeltenségeket és számadási hibákat találtak, amiért a hatóság a szakegyület működését felfüggesztette. A vizsgálat eredménye azóta a belügyminiszternél volt. A napokban lejött a rendelet Nagyvárad városához, hogy az ácsok szakegyületét feloszlatja a miniszter. Hír szerint a szociálista ácsok más cím alatt új szakegyületet szerveznek.

* **Csaponyi Ignác jubileuma.** Lélekemelő, szép ünnepély keretében nyilvánult meg Zilah város lakóinak szeretete és tisztelete *Csaponyi* Ignác c. kanonok, zilahi esperes plébános iránt, ki már 25 év óta vezeti a lelkeket mint plébános odaadó, lankadást, fáradságot nem ismerő buzgalommal. Május 25-én d. u. 5 órakor az egyháztanács és iskolaszék diszgyűlést tartott, itt adta át dr. *Moldován* Géza egyházi ügyész szép kíséretében azt a remek kivitelű kelyhet, mely a hivek adakozásából lett vásárolva, a melynek minden egyes atomját a hivek szeretete hozta létre. Másnap május 26-án ünnepélyes nagymiséét tartott a jubiláló plébános a vidékről érkezett papok asszistálásával. Az ünnepi beszédet a szilágysomlyói administrator, *Körössy* Endre tartotta, a ki igazán az ünnepélyhez méltó magas szárnyalásu, mindenkinék a figyelmét lekötő, szép beszédet

tartott. Délben a Tigris szálloda nagytermében száz terítékű bankett volt, melyen valláskülönbőség nélkül jelent meg Zilah város intelligens közönsége. Maga az ünnepezt plébános könnyekig meg volt hatva, a hívek szeretetének ily nagymérvű megnyilatkozásától, s hogy viszonzza e nagy szeretetet, kijelentette, hogy a zilahi plébánoskodása alatt megtakarított pénzből egy nagyobb alapítványt fog tenni a Zilahon létesítendő kath. leányiskolára.

* **Szemle a piacon.** Hétfőn dr. Mayer tisztiorvos s a rendőrség egyik kiküldöttje szemlét tartottak az árucikkék fölött. A szemle elismerésre méltó lelkiismeretességgel lett megtartva. Az orvos többek között egy ürögdi tejárusnál jó tejet talált ugyan, a mely azonban rozsdás edényben volt. Az edényt az orvos elkobozta s a rendőrségen használhatatlanná tette. A tisztátalan tejárus ellen a kellő eljárás meg lett téve.

* **Egymás után jönnek a sztrájkok.** A nagyváradai kályhás ipari munkások még mindég sztrájkolnak, mert a munkaadók egy része nem hajlandó a munkások követelését teljesíteni. Az agitátorok azonban dolgoznak, hogy ismétlődjenek a korábbi állapotok, amikor állandó volt Nagyváradon a sztrájk. Tegnap a szűrszabók jelentették be, hogy sztrájkba lépnek. Ezenkívül a kovácsok is sztrájkra készülnek.

* **Tanulmányi kirándulás Révre.** A nagyváradai Immaculata apácák intézetének növendékei és pedig az óvónőképző és a polgári leányiskola 3. és 4. osztályának növendékei tegnap tanárnőik, az apácák kíséretében tanulmányi kirándulásra voltak Réven. A növendékekkel volt a zárda jötevője, *Bundala Mihály* prépostkanonok és a polgári iskola igazgatója, *Vucskics* dr. esperesplébános. A növendékek megtekintették az országos híru révi barlangot s azután a Zichy barlang előtt pompásan meguzsonáltak. *Dolgos* Náci, a révi barlang és vendéglő bérlejtje pompásan ellátta az intézet növendékeit. A barlang különben állandóan nagy számú látogatottságnak örvend. A tegnapi napon is Kolozsvárról lerándult oda egy 80 tagú fiúiskola. A kirándulási kedvet nagyban fokozza a bérlejtő vendéglős *Dolgos* Náci, aki páratlan kiszolgálásával és szolgálatkésztségével minden kényelméről gondoskodik a kirándulóknak.

* **Egészségügyi szemle a fürdőkhöz.** Dr. Móríczy Ernő megyei orvos most tartotta meg a közegészségügyi szemlét mindkét fürdőben. A szemlére készített jelentését tegnap terjesztette meg a főorvos az alispáni hivatalnak. A jelentés általában kielégítőnek találta a fürdőkhöz talált egészségügyi állapotokat.

* **A zupások kimutatása.** A belügyminiszter tegnap kimutatást küldött a vármegyének, melyben a már elhelyezést nyert igazolványos altisztekről van szó. A kimutatás összesen 65 nevet tartalmaz. A hatvanöt egyén közül csupán kettő volt alkalmas hivatalnoki pályára, míg a többi 63 hivatalzolgái állás betöltésénél nyert alkalmazást.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Tegnap este *Lorencz Gyula* borbélysegéd a Széles-utcán lévő Bodó-féle üzletben egy borotvával öngyilkossági szándékból nyakát súlyosan megvágta. A helyszínen megjelent *Kiss Elek* rendőr az öngyilkos jelöltet beszállította a közkórházba, hol sebtét ápolás alá vették. Az öngyilkossági kísérlet oka a szerelem.

* **Pálinka és a kátrány.** Tegnap reggel Közép-utcán könnyen végzetessé válható tüzeset történt, melynek okozója egyedül az alkohol. *Szabó Lajos* kőművessegéd tegnap Közép-utca 30. szám alatt kátrányt főzött, a ház tetejének

bekátrányozása végett. A kátrány nagyon lassan főtt a fazékban s ezért *Szabó* egy pár percre pálinkázni ment a szomszédba. Egy-két üvegcse alkohol elköltése után egyszerre sűrű fekete füst emelkedett a 30. számú ház felől s a füst közben felcsaptak a vörös lángok is. A kőművessegéd megijedve rohant a tűz színhelyére s egyenesen a szobába futott, hol az ajtót magára zárta. Az elősiető emberek csak nagy ügyvel-bajjal tudták az ablakok s az ajtó betörése után a fojtó kátrány füstből kimenteni *Szabót*, kinek a tűz árcát égette meg. A kivonult tűzoltóságnak sikerült a tüzet lokalizálni s ezáltal elejét vették egy nagy tűzkatasztrófának, mely az ottani zsufoolt építkezésben föltétlen beállott volna. A gondatlan kőműves ellen megindították az eljárást.

* **Névváltoztatás.** *Becker Béla* szudnusi lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedély alapján *Bihari-ra* változtatta.

EGYESÜLETEK.

A nagyváradai keresztény kereskedők és kereskedő ifjak egyesületének választmányára e hó 29-én, szerdán este fél kilenc órákor ülést fog tartani. Az ülés az egyesület helyiségében lesz megtartva igen fontos tárgysorozattal.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szerda: Vörös sapka.
Csütörtök: Gerolsteini nagyhercegnő (Környei Béla vendégfelléptével.)
Péntek: Kornevillei harangok (Környei Béla vendégfelléptével) bérletszűnetben.
Szombat: Rip-Rip (Környei Béla vendégfelléptével bérletszűnetben.)
Vasárnap este: A Csepürágók bérletben.
Hétfő: A Csepürágók utolsó előadás.

Környei Béla vendégjátékai. Környei Béla a király színház kitűnő baritonistája vendégszerepel a hét három utolsó estéjén a Szigligeti színházban. A baritonista három legkiválóbb szerepében lép fel. Csütörtökön a Gerolsteini nagyhercegnő egyik főszerepét játssza, pénteken a Kornevillei harangokban és szombaton a Rip-Rip-ben lép föl. A pénteki előadás jótékonycélú lesz és azért bérletszűnetben tartják meg. Az előadás tiszta jövedelmét a Nagyváradon felállítandó tudóvész szanatórium javára fogják fordítani. Mind a három vendégjáték iránt már is méltó érdeklődés mutatkozik a közönség körében, a vendégművészszel a főszerepekben a reprizek bizonyára hogy sikert érnek el.

Az utolsó előadások. Környei Béla vendégjátékát leszámítva még csak három estén lesz előadás a színházban. Ma este a Vörös sapka kerül színre, a bájos népszínmű fő női szerepét *Tábori Frida* játssza. A vendégszereplés miatt az e hét csütörtökére kitűzött Csepürágókat egyelőre levették a műsorról. A gyönyörű operett vasárnap és hétfőn este, — a két utolsó előadás alkalmával kerül színre. A vasárnapi előadás alkalmával kivételesen nem lesz bérletszűnet.

Igazságszolgáltatás.

A törvényszék vizsgálatának befejezése. *Szentkereszthy Zsigmond* báró, a nagyváradai kir. ítélőtábla elnöke még április 20-án kezdte meg a nagyváradai kir. törvényszéken a tábla kerületébe tartozó törvényszékek vizsgálatát. A nagyváradai kir. törvényszék vizsgálata teljes 6 hétig eltartott és azt a tábla elnöke e hó 26-án fejezte be. Nincs a törvényszék ügyrendjének, tevékenységének olyan mozzanata, szervezetének az az ága, melyre figyelmét ki nem terjesztette volna. Nehéz, fáradtságos és gondos munkát végzett vele a tábla érdemes elnöke. Dicséretére válik a kir. törvényszéknek, a bíraktól kezdve a segéd- és kezelőszemélyzetig, hogy a törvényszék működésében és ügykezelésében a vizsgáló elnök mindenütt a legnagyobb rendet és gondosságot, az ügyek intézésében, kiadványozásában megfelelő gyorsaságot, a bírák és személyzet munkájában pedig a nagy lelkiismeretességet és munkaszeretetet tapasztalta. E hó 26-án a vizsgálat befejezése után vasárnap délelőtt 11 órára a törvényszék teljes ülési tanácstermében kérte a kir. ítélőtábla elnöke a törvényszék összes bíráit és az ott megjelent bírói kar előtt kifejezte teljes megelégedését és elismerését a tapasztaltakon. — Ez az elismerés, a megelégedés illetően nyilvánítása bizony nagyon soványan honorálja azt az óriási értékű derék munkát, a melyet a nagyváradai kir. törvényszék bírói kara és személyzete végez a magyar társadalomnak.

Mint értesülünk, *Szentkereszthy Zsigmond* táblai elnök, hétfőn e hó 27-én délelőtt 10 óra 20 perckor az alföldi személyvonattal Gyulára utazott az ottani törvényszék megvizsgálására.

TÁVIRATOK.

A király neheztelése.

— A sok szociáldemokrata képviselő miatt. —

Brünn, május 28. A Lidoni Novinenek jelentik Bécsből: Az utaikodót nagyon meglepte a parlamentbe választott szociáldemokraták nagy száma. Mikor Beck jelentette a királynak, hogy a szociáldemokraták 85 mandátumot nyertek, a király komoly szemrehányást tett az osztrák miniszterelnöknek, aki csak úgy tudta elhárítani magával az uralkodó szemrehányását, hogy biztosította ő Felségét, hogy a mandátumok e nagy száma nem bizonyítja a szocialista érzésnek oly nagy fokú elterjedését az osztrák lakosságban, hanem csupán a liberális és agrárius polgári pártok áldatlan küzdelmének eredménye. Biztosította továbbá a királyt, hogy a szociáldemokrata párt nem fog nehézséget támasztani a költségvetési provizórium és az unjonclétszám megszavazása elé, hanem nagy számával alább szállítja a meddő harcokat provokáló nemzetiségi kérdést.

A horvát válság.

Budapest, május 28. Zágrábból jelentik: *Nikolics* osztályfőnök ma délután érkezik meg Budapestre. Hogy *Pejacsevich* gróf mikor érkezik meg, még nem tudják. A bán a horvát képviselők konferenciáján rámutatott azokra a következőképpen, melyeket a magyar kormány közvetítő javaslatának visszautala-

sitása maga után vonhat. Az hallatszik, hogy a bán kijelentette, hogy ezek a következmények nemcsak a horvát országgyűlés feloszlásában, hanem királyi biztos kinevezésében is megnyilvánulhat, sőt némelyek már azt is akarják tudni, hogy Rakodcai lesz a királyi biztos.

Budapestről azt jelentették, hogy Pejacsevics és Nikolics a magyar kormány közvetítő javaslatának elfogadását ajánlották. Ezt a hirt az ide érkezett horvát képviselők határozottan megcáfolták, sőt hozzáteszik, hogy ők is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a magyar kormány javastatai nem fogadhatók el.

A horvát kormány lemondásáról ez idő szerint nincsen szó, sőt a horvát képviselők azon állásponton vannak, hogy nincs is alkotmányos ok lemondásokra.

A pozsony—bécsi villamos.

Budapest, május 28. Pozsonyból jelentik, hogy a város törvényhatósága mai közgyűlésén azt határozta, hogy a kormánytól kérni fogja a pozsony—bécsi villamos tárgyában a törvényjavaslat újból való bejelentését a képviselőházhoz.

Nessi Pál Amerikában.

Budapest, május 28. Nessi Pál levelet irt fiának Amerikából, melyben elmondja, hogy Magyarországból távozva először Londonba ment, de mivel ott állást nem kapott, átvitorlázott Amerikába. Azt írja, ha itt sem boldogul, visszatér Magyarországra és kiállja a magyar bíróság rászabta büntetését.

Nyugalom Perzsiában.

Teherán, május 28. A sahnak az a rendelete, hogy Rehim Kánt, akinek fia rendezte a tebrisi zavargásokat, tartóztassák le és verjék láncra, Teheránban újból helyreállította a nyugalom. A lakosság kívánságára elejtették azt a tervet, hogy a sah születésnapja alkalmából a várost kivilágítják. Falragaszokon felszóltották a lakosságot, védjék meg az idegeneket, akik tulajdonképpen a perzsák vendégei. Salar Ed Dauleh Kerman sahtól mintegy háromnapos járőföldre tartózkodik.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, május 28.

Buza április	— — —	13 15	—	13 35
Rozs április	— — —	13 50	—	13 30
Tengeri május 1907	— — —	10 80	—	11 05
Repcze aug.-ra	— — —	27 80	—	28 24
Zab ápr.-ra	— — —	15 20	—	16 10

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsde 1907 május 28-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	— — — 11.21
Magyar koronajárdék 4%	— — — 99.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — — 83.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — 95.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermekny sorsjegy-kölcsön	— 200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— 150.—
Osztrák járdék ezüstben	— — — 99.50
Osztrák járdék papirban	— — — 100.—
Osztrák korona járdék	— — — 117.—
Osztrák járdék aranyban	— — — 99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — — 155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — 17.65

Magyar hitelbank részvény	— — — 17.65
Városi villamosvasut	— — — 833.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— 680.50
20 frankos frankos (Napolendor)	— 683.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— 19.08
Német birodalmi márka	— — — 117.58
London vista	— — — 24117
Páris vista a	— — — 95.47
20 márkás arany	— — — 37.40

NYILTTÉR.

Vettük a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-utcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. **Eredeti Panama-kalapok.** Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zefir ingek. Elegáns divatmellények.

50

Egyedüli raktár a birneves **Engelhardt-féle Carlsbadi cipőkből.**

REGÉNYCSARNOK.

Művészelet.

Irtá: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. —

44.

A tikkasztó légkör a kupében, a festék, moschus, zsiros élelmiszerek, felmelegedett szörme és széngőz vegyes szagu undort keltett Lenskyben, — ablakot akart nyitni. Az énekesnők protestáltak, Morinsky felébredt és kiegyenlített a dolgot: de az ablak zárva maradt.

Határtalan vágyódás kedvesei, szép költői otthona után, vett erőt Lenskyn, a gondolat, hogy mindezt tulajdonképpen önkaratából hagyta el, most szemrehányásként kezdte gyötörni. Eszébe jutott utolsó éjjeli utazása, egyedül egy kupében nejével és gyermekével. Szemei előtt látta fiatal nejének ingerlően kigyózó alakját, amint a bársonypárnákon végignyult. Aludt, finom feje vörös kis selyempárnán nyugodott, mit minden utazáson magával cipelt. Mily lágy, tiszta vonalakban emelkedett le bájos arcéle e színes háttéről! Álomban köhicselt, ő felállt és magasabba huzta fel vállain a bársony-bundát. A fiatal asszony álomittasan felvetette szemeit és sima, hüvös arcát szinte öntudatlan gyöngédéggel térje kezéhez dörzsölé. Az édes ibolya-illat, mely egész lényén eláradt, arcába szállt. — Ekkor — nagy zökkenés, — Lensky felugrott, — bizonyosan aludt. Mindenesetre álmodott.

Utazótársai most már mind aludtak, mellükre horgasztott fejvel, csak a Zingarelli csinos, vöröshaju feje nyugodott Lensky vállán. Felnyitá hosszú, keskeny metszetű szemeit és mosolyogva nézett fel reá. — Majd egy éles fütty és a vonat megállt.

— Amiens! — kiálták a konduktorok.
— Amiens! Mindenki kiszállt.
Mig kollegái a buffet-et letarolták, Lensky cigarettázva egyedül járt fel s alá az állomáson. A többiek már ismét mind el voltak helyezve, midőn Morinsky, aki külön kiszállt újból, hogy keresésére induljon, meglátva, hogy más kupé felé tart, rákiáltott:

— Ide! Monsieur Lensky, ide!
Lensky azonban türelmetlenül toppantott a lábával.

— Hagyjon békét! Tán csak nem vagyok köteles az egész utat megtenni egy és ugyanazon ketrecben egész állatseregletével! — kiáltá dühösen.

Hat héttel később nyoma sem maradt már e honvágnak. Ama művész-banketteken, melyek rendszeren a hangversenyek után következni szoktak és rossz élcekkal kezdődtek és orgiákkal végződtek, ő volt a legszilajabb, a legkorhelyebb valamennyi között.

Mint olyan, ki egyszerre felszabadul vasbékók nehéz nyomása alól s eleintén, minden szabad mozgástól el lévén szokva, alig bírja mozgatni tagjait, később azonban nem tud eltelni az új gyönyörrel, hogy mind szilajabban nyujtózkodják és hadonázzék — úgy volt Lenskyvel.

Minden szeszélynek átengedte magát, le-döntött minden korlátot, nem tartóztatta többé semmi. Nem gondolt többé sem Natáliára, sem a gyermekekre, nem akart többé rájuk gondolni. Azon utakon, amelyeken most járt, az emlékezet szégyelte volna kisérőjétül szegődni.

Nehezére esett, ha nejének irnia kellett, de még nehezebb volt Natália levelét elolvasni. Pedig mily kedvesen, mily elragadóan irt! Önmagáról nem sokat mondott, de annál többet látta gyermekekről s különösen Koljáról. Elmondta, milyen ragyogó szemekkel hallgatja a kis fiu, ha apjának diadalairól olvassa fel neki a hírlapi tudósításokat s mint kap minden utjába eső újság után, kérdezve:

— Nem áll benne semmi apáról?
Apróra elbeszélte, mily büszkén kérkedik a gyermek apró játszótársai előtt, — a telet anyjával Cannesben töltötte — apjának fényes sikereivel s hogy képtelen őt ezért rendreutasítani, mert oly enivaló, ha a hódoló kitüntetések felsorolja, melyekkel atyját elhalmozzák. Beküldte a kis fiu egy rajzát: — egy hajót, mert előszeretettel rajzolt hajókat s az anyja arra használta a gyermek érdeklődését apja utazása iránt, hogy a földrajz első titkaiba avatta be... És még ezer ily gyöngéd bohóságot irt.

Ezek a levelek beteggé tették; ha elolvasta elundorodott önmagától és két-három nap komor, emberkerülő és szóvalan maradt.

Végre gondolt egyet és nem olvasta el többé Natália leveleit, legfeljebb végigfutott rajtok egy pillantással, meggyőződve róla, hogy »minden rendén van« — mire szépen összehajtotta és félre tette.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUOSKICS GYULA.

Eladó ház.

Nagy-Teleky-utcán 531. népsorszámu Wagner-féle sarokház örök áron eladó.

Értekezhetni dr **Schweiger Ede** ügyvéddel.

Szilágyi Dezső-utca 16. szám.

Hirdetmény.

A nagyvárad takarékpénztár r.-t. 1907. évi május 12-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározott, hogy 600000 kor. alaptőkéjét, 300 darab új részvény kibocsátása által 600000 kor.-ról 1200000 koronára felemeli és hogy ezen új részvények, melyek 1908. január 1-től részesednek az üzleteredményben, a régi részvények tulajdonosainak átvételre felajánl-tassanak.

Ezen határozat alapján a régi részvények tulajdonosainak a fentemlített 300 darab részvényt a következő feltételek mellett ajánljuk fel átvételre:

1. Minden régi részvény alapján egy új részvény vehető át.

2. Az átvételi árfolyam 4000 kor., melyből 2000 kor. az alaptőke, 2000 kor. pedig a tartaléktőke javára fog iratni, miáltal a tartalékalap 1210910 kor. 38 fillére emelkedik.

3. Az átvételi jog különbeni elenyészés terhe alatt 1907. évi június 1-től 1907. augusztus 1-ig hétköznapokon pénztárunknál gyakorolható. Ezen határidő leteltével az átvételi jog megszűnik.

A ki átvételi jogával élni kíván, tartozik a részvényt szelvényei nélkül a jog gyakorlása céljából bemutatni pénztárunknál és egyideűleg ugyanott az első rész-fizetést készpénzben teljesítem, a mi, valamint a későbbi befizetések ideiglenes előismervényen nyugtáztatnak. A benyújtott régi részvények az elővételi jog gyakorlásának reányomása után azonnal visszaadatnak. Az elővitelijog a részvény és 400 kor. készpénz beküldésével posta útján is eszközölhető.

4. A befizetések következőkép teljesítendőek:

400 korona	1907. augusztus 1-ig.
1200 »	1907. október 1-ig
1200 »	1907. november 1-ig.
1200 »	1907. december 31-ig.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni. A befizetések után a takarékpénztár a befizetés napját követő naptól 1907. évi december 31-ig 5 százalékos kamatot fog megtéríteni és ezen kamatot 1908. január 2-től kifizetni.

Az elővételi jog gyakorlása után megállapított befizetési részletek pontos betartása nem kötelező, de legkésőbb 1907. december 31-ig okvetlenül teljesítendőek. Ha azonban a befizetés 1907. december 31-ig nem teljesített, az igazgatóság az illető ideiglenes részvényelőismervényeket semmisnek nyilváníthatja, a késedelmes fizető pedig az addig teljesített befizetést elveszti. Az eként megsemmisített részvények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el s ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések, hozzászámítva a kibocsátási értéken felül elért többletet, a részvénytársaság tartaléktőkéje javára lesz könyvelve. — Ugyiszintén ezen tartaléktőke javára lesz könyvelendő az elővételi jog nem gyakorlása által értékesítendő új részvény eladásából származó nyereség is.

Az új részvények az ideiglenes előismervények beadása és 10 korona befizetése ellenében 1908. évi január 25-től fognak kiadatni.

Nagyvárad, 1907. május 25.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank nagyvárad pénztárat f. évi május hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy 675000 korona részvénytőkéjét 750 drb. egyenkint 300 koronáról s névre szóló részvény kibocsátása útján 900.000 koronára felemeli.

Ezen 750 drb. új részvény átvételére a régi részvények birtokosainak záros határidő alatt gyakorolható elővételi joguk van, melyet a következő feltételek mellett gyakorolhatnak, u. m.:

1) Három-három részvény, egy-egy új részvény átvételére jogosít.

2) Az átvételi árfolyam 575 korona, melyből 300 korona a részvénytőkét, 275 kor. pedig a kiadások levonása után a rendes tartalékalapot illeti.

3) Az átvételi jog különbeni elenyészésének következményével 1907. június 3-tól 1907. július 15-ik napjáig gyakorolható.

4) Aki az átvételi joggal élni kíván, tartozik a régi részvényt, vagy részvényeket szelvények nélkül az intézet pénztáránál bemutatni és az első részletet készpénzben lefizetni. A befizetést a pénztár külön elismervényen nyugtatja és a benyújtott régi részvényeket lebélyegezve a benyújtónak azonnal visszaadja.

5) A befizetések következőkben teljesítendőek:
175 K 1907. június 3-tól július 15-ig,
200 K 1907. szeptember 15-ig,
200 K november 15-ig.

Szabadságában áll azonban a részvényjegyzőnek több részletet vagy valamennyit a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Minden befizetés alkalmával az intézet a befizetőnek a befizetett összeg után a befizetés napjától 1907. december 31-ig számítandó 5 százalékos kamatot térít meg, amennyiben az új részvények az 1907. évi üzleteredményben nem részesülnek.

6) Valamennyi részlet befizetése után, de nem 1907. december 15-ike előtt a befizetésekről szóló elismervény visszaadása ellenében, az intézet pénztára megfelelő szelvényekkel ellátott és névre szóló az elismervényen kitüntetett darabszámnak megfelelő új részvényt szolgáltat ki.

7) Az oly részvényes, ki az átvételi jog gyakorlásánál nem tud három drb. részvényt bemutatni, minden egyes részvény után egy harmad új részvény átvételére jogot adó nyilatkozatot kap. Három ily nyilatkozatnak 1907. július 31-ig történő beszolgáltatása ellenében az illető jogot nyer, hogy egy új részvényt a fenti

feltételek teljesítése mellett átvehessen. Az ily 1 | 3-ad részvény elővételi jogáról szóló nyilatkozat 1907. július 31-től kezdve hatályát veszíti.

8) A befizetéssel késedelmeskedők ellenében az intézet igazgatósága az alapszabály 5. §-a szerint *) fog eljárni.

Nagyvárad, 1907. évi május hó 23-án.

Az igazgatóság.

*) Az a részvényes, aki az átveendő részvényekre esedékes valamely részletet a kellő időben be nem fizeti, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles megtéríteni. Ha azonban a részleteket és azok kamatait a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem fizeti be, az igazgatóság az illető részvényekről kiadott ideiglenes elismervényeket újabb hirlapi közzététel nélkül semmisnek nyilvánítja, a késedelmes részvényes pedig a már befizetett összeget elveszti.

A 4°-OS

65

magyar koronájáradék
június hó 1-én esedékes szelvényeit már folyó hó 20-tól kezdve költségmentesen beváltja a Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Nagy-Teleky-utca,

Özv. Dr. Deákné

Fog műtermében

Lakik: Nagyvárad Szilágyi Dezső-u. előbb (Apáca-utca) 18.

A legjobb amerikai anyagból készit

fogakat,

végez minden e szakmába vágó műveletet.

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és uri-

divat üzlete

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

MEGJELENT
az első kötet 500 szöveg-
képpel és 60, részben
színes műmelléklettel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI
című kötet a magyar közön-
ség minden rétegének érdeklő-
désére számíthat. Nem tudá-
kos szakmunka, hanem élvez-
zetes, könnyed olvasmány.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-ból,

melyről olvasóinknak már több ízben hirt adtunk, most jelent meg az első kötet. A kötet címe:

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

AZ UTOLSÓ SZÁZ ÉVBEN.

SZERKESZTIK: HOLLÓS JÓZSEF ÉS PFEIFER IGNÁC.

Ez a kötet úgy külső megjelenésével, mint tartalmával, stílusának irodalmi, könnyed hangjával egyaránt megfelel mindazoknak a várákozásoknak, melyeket a kiadóársulat a magyar közönségben a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ**-ról szóló ismertetéseivel felkeltett.

A könyvet szakemberek irták, de oly könnyen érthető hangon, mintha szabad előadást tartanának a társadalom minden köreiből összesereglett hallgatók előtt, kiknek figyelmét lebilincselik tárgyuk érdekességével, előadásuk könnyedségével és a szemléltetés gazdag eszközeivel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI című munka a magyar társadalom minden rétegének szól. A gazdát rávezeti a rendelkezésre álló és még kihasználatlan természeti erők célszerű kihasználására. Szakszerű tájékozást nyújt a gazdasági gépekről és külön nagy fejezetben ismerteti a gazdasági termékek ipari feldolgozását.

A magyar kereskedő szeme előtt ennek a könyvnek az olvasása számos iparág kereskedelmi kihasználásának perspektíváját nyitja meg, különösen a fiatalabb generációnak meg kell ismerkedni ezzel a munkával, mely megismerteti a **bányászat, kohászat, faipar, szövőipar, kémiai nagyipar** stb. stb. hatalmas, milliárdnyi értékű vagyont termelő haladásával. A **tanügy munkásai** a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ**-nak első kötetében

gondolkodásuk és ismereteik gazdagítására kiváló munkát nyerne. A nagyközönség legszélesebb rétegeit, valamint a megfelelő szakmákban működőket pedig közelről érdekli a közlekedés eszközeiről, a hadászati technikáról, az elektromosság-ról, távirás-ról stb. szóló fejezetek.

A legújabb problémák: radioaktivitás, drótnélküli távirás, repülőgép stb. e könyv olvasása útján eleven fogalmakká válnak az olvasó előtt.

A „Műveltség Könyvtára“-nak
ára kötetenkint.... **24 korona.**

Megrendelhető

havi részletfizetésre is

Sebő Imre

könyv- és papirkereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. 1

A Technika Vivmányai

című kötet fejezetei és a szerzők nevei:

Energia: Schimanek Emil.
Bányászat: Litschauer Lajos.
Kohászat: Gálócsy Árpád.
A fémek megmunkálása: Kandó Gyula.

Motorok és emelőgépek: Kármán Tódor.

A közlekedés eszközei: Gondos Viktor.

Pósta: H. Henyey Vilmos.
A fény a tudomány szolgálatában:

Karvázy Zsigmond.

A sokszorosító ipar: Kún Sámuel.
A technika a hadviselés szolgálatában:

M. Müller Hugó.

Faipar: Gaul Károly.
Szövő- és fonóipar: Maly Ferenc.

Papírgyártás: Jalsoviczky Géza.
A kémia vivmányai: Pfeifer Ignác.

Gazdasági gépek: V. Markhó Jenő.
Gazdasági termékek ipari feldolgozása:

Kosztány Tamás.

Elektromosság: K. Liphay Károly.

Telegrafia és telefonia: Hollós József.

Zárószó: Méray-Horváth Károly.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁNAK

első sorozata a következő könyvekből fog állani:

- I. A Technika Vivmányai
- II. Az Ember
- III. A Világgyetem
- IV. A Föld
- V. Az Élők Világa
- VI. A Társadalom

A második sorozat, hat kötetben, tartalmazni fogja a történelmi, irodalmi és művészeti ismereteket és az első sorozat teljes befejezése után fog megjelenni.